

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1195770/2

בבית הדין הרבני האזורי ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב יצחק אושינסקי – אב"ד, הרב מאיר קאהן, הרב יעקב מ' שטיינהויז

התובע: פלוני (ע"י ב"כ טו"ר משה מיטלמן)

נגד

הנתבעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד גרמי שטרן ועו"ד אהוד גבאי)

הנדון: הטלת קנס שבועי בגין סרבנות גט, ואישור נשיאת בית המשפט העליון לכך¹

החלטה

בהתאם להחלטת בית הדין בית הדין מיום ה' באדר תשפ"א (17.2.21), קבוע להיום מועד לסידור גט בין הצדדים.

הבעל מבקש לגרש.

טוען בא כוח הנתבעת כי היא צריכה מתורגמן ולכן ההליך פסול מיסודו. ומוסיף בא כוח הנתבעת:

זה תיק טרגי, המורכבות ברורה, היא נשואה מעל 30 שנה הביאה 8 ילדים, הבעל שודד את הקופה הביתית בשיטות שלא מעליבות ארגון פשע, היא לא מבינה מילה עברית, מבקשת תרגום והיא סורבה. כל ההליך דינו להיפסל. היא לא קבלה את יומה בבית הדין ולא הבינה מילה ממה שהדיינים דברו אתה, לא הבינה מה שעורכי הדין דברו אתה באנגלית קלוקלת, זכות הגישה שלה לערכאות נפגעה פגיעה אנושה, ביקשה ביומה הראשון לאשר לה מתורגמן והבקשה נדחתה על הסף, זה חלק מחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, וזכותו להבין, היא מוצאת את עצמה בפני שוקת שבורה, רוצים לכפות עליה גט והיא לא הבינה איך הגיעה עד הלום. אבקש להורות על עיכוב הליכים

¹ התקבלה החלטת נשיאת בית המשפט העליון (בש"פ 1944/21) מיום 22.4.21, המאשרת את החלטת בית הדין להטלת קנס שבועי מתמשך על נתבעת בגין סירובה להתגרש, ובין השאר נרשם שם כך: "לאחר שעיינתי בהחלטת בית הדין ובעמדות הצדדים, אני סבורה כי לא נפל בהחלטה פגם המצדיק את ביטולה או שינויה. סמכותו של בית הדין הרבני להטיל סנקציה בדמות קנס מכוח פקודת בזיון בית המשפט מעוגנת בסעיף [...] מן המידע שהועבר לעיוני עולה כי מדובר באישה המסרבת לקבל את גטה במשך תקופה ארוכה, חרף החלטות ברורות שנתן בית הדין בנושא. על חומרתה של התנהגות מעין זו, ועל הפגיעה שהיא גורמת לתובע, אין צורך להכביר במילים [...] כמפורט לעיל, בית הדין נקט בסנקציות הדרגתיות כנגד הנתבעת, לרבות הוצאת צווי הגבלה, על מנת להביאה לידי קיום החלטותיו. הצווים לא הניבו תועלת ולכן הורה בית הדין על הטלת הקנס. בנסיבות אלו מקובלת עלי עמדת היועץ כי הקנס שהוטל על הנתבעת הוא מידתי. טענת הנתבעת בדבר אי-הבנת השפה אין בה כדי לשנות ממסקנתי, זאת, בשים לב לקביעתו העובדתית של בית הדין לפיה הנתבעת, שהייתה מיוצגת לאורך ניהול ההליך, הבינה את המתרחש בו, ובשים לב לכך שגם בית הדין הרבני הגדול הגיע למסקנה דומה. אשר על כן, החלטת בית הדין מיום 3.3.2021 תעמוד בעינה."

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

כללי בתיק, עד לבירור העניין עד תום, ואם זכותה נפגעה, יש לתת לה את יומה בבית הדין, גם אם יגמר בגט, יש לה זכות להליך הוגן.

בשלב זה, האישה נשאלה ע"י בית הדין (בעברית) האם היא רוצה או מסכימה להתגרש היום, והיא מסמנת בראשה לשלילה.

מגיב בא כוח התובע: בכל דיון מתחלף ייצוג לאישה, והגיע מישהו חדש שלא מכיר את התיק, ויש החלטות חלוטות לאחר החלטת בית הדין הגדול. באי כוחה הקודמים מתביישים. הוא הגיש בקשה לאזורי ולגדול לקבל חצי מיליון ש"ח ואז יהיה גט, כך שהאישה מבינה לעשות גט תמורת חצי מיליון ש"ח. היא זו שפנתה לבית המשפט. זה אושרר בבית הדין הגדול, כל המשחק הוא של סחבת. הבעל לא בריא וזה מה שהיא רוצה. בבית משפט לא היה מתורגמן, וגם בבית הדין הגדול, וגם לא בשימוע אצל הרב לאו. זומנו לסידור גט, וכבר קבע בית הדין הגדול שניתן להפעיל 5000 ש"ח ליום על כל יום שלא מקבלת את הגט. זה יכול להיות תרופה לתיק.

מגיב בא כוח האישה: האישה תגיע לבג"ץ, יש לה זכות להליך הוגן.

בא כוח האישה ביקש להגיב עוד, אך שב על טיעונו שטען קודם, הלכך התבקש להסתפק במה שטען כבר קודם, למניעת טיעון כפול.

עד כאן עיקרי טענות הצדדים ההדדיות.

ובכן, בית הדין לא מוצא בטענות בא כוח הנתבעת כדי לשנות אף לא אחת מהחלטות בית הדין שניתנו בנושא, ולכן אף בקשתו לעיכוב ביצוע הליכים נדחית. ונבאר.

ראשית נבהיר, הנתבעת לא בקשה עד עתה לבטל החלטות בית הדין בשל כך שלא הבינה את השפה או את עצם ההליך. לטענת בא כוח הבעל, אף בבית המשפט או בפני בית הדין הגדול לא הופיע מתורגמן עבורה.

כן נזכיר האמור בפתח החלטת בית הדין הגדול מיום כ"ו באדר תש"פ (22.3.20):

בפנינו ערעור על החלטת בית הדין האזורי מיום י"א בשבט תש"פ (6.2.20) הנענית לבקשת הבעל לקבוע מועד לסידור גט בין הצדדים. לדעת המערערת טעה בית הדין קמא בהלכה כשחייב גירושין ללא כל עילה הלכתית, טעה בית הדין בשיקול הדעת ובעובדות, כאשר לא נקבעו העובדות בהתאם למה שהוכח בדיונים, וכן בשל פגם בהליך בכך שלא נתן לצדדים לחקור או להגיש סיכומים בתביעותיהם.

מנגד התנגדות המשיב לערעור ובקשה לדחותו על הסף כערעור סרק תוך סילוף העובדות, שכן חיוב הגט נפסק כבר בתאריך י"ט באדר ב' תשע"ט (26.3.19) ונדחה הערעור עליו, ובפירוט העובדות כפי שהן לדעת המשיב, ולכן מבקש גם הטלת הוצאות גבוהות על המערערת.

לאחר העיון בהחלטה, בתיק בית הדין האזורי, ובתיק הערעור על החלטת בית הדין האזורי מיום י"ט באדר ב' תשע"ט (26.3.19), נראה כי אכן יש לדחות את הערעור הנוכחי על הסף.

כך שטענות התובעת בערעור מוצגות ע"י בית הדין הגדול; חיוב בגירושין ללא עילה, טעות בשיקול דעת ועובדות, ופגם בהליך בכך שלא ניתנו חקירות או סיכומים – אך פלא – לא

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הזכירה אז הנתבעת כל טענה לאי הבנת ההליך על ידה או לפסלות ההליך מעיקרו בשל אי הבנת תוכנו.

ועוד נרשם בהחלטת בית הדין הגדול הנ"ל באשר להליך קודם שהתנהל בפניהם:

אין ספק כי החלטת בית הדין נשואת הערעור אינה עוסקת בחיוב הגירושין אלא עוסקת בקביעת מועד לסידור גט וכפי שנכתב בפתיחתה:

"בפנינו בקשת הבעל לקבוע מועד לסידור גט בין הצדדים. בתגובתו מצהיר כי הצדדים פרודים במגוריהם כבר כמה חודשים".

בקשה זו באה כהמשך להחלטה העקרונית מיום י"ט באדר ב' תשע"ט (26.3.19) שלאחר שפירטה את יחסי הצדדים והליכי הפירוד ביניהם קבעה כי האישה פתחה בהליך גירושין ואינה חפצה ב'שלום בית' אלא ברכוש, ולכן פסק:

"לאור כל האמור בית הדין מקבל עקרונית את תביעת הבעל לגירושין [...] ברם, מאחר והצדדים חיים תחת קורת גג אחת לא יהיה ניתן לקדם את התיק לקראת גירושין בפועל".

האישה ערערה על כך לבית הדין הגדול וטענה כי חפצה בשלום בית, ובדחיית ערעורה כתבתי (הרב דוד לאו):

"העובדות [שהביאו להחלטת בית הדין האזורי] כללו גם תביעות קודמות של האישה בבית המשפט לפירוק שיתוף, [ולא תביעה להבטחת זכויות], גם תביעה למזונות והחזקת ילדים, גם תלונות במשטרה. נלווה לכל אלו פירוט של דבריה של המבקשת בהליכים אלו גם שלא במעמד הבעל המצביעים על כך שאינה רוצה בו. בנוסף, קיים גם הפירוד הממושך מחיי אישות בין הצדדים.

כך שאף בשלב המוקדם של הערעור לא טענה הנתבעת כי ההליך או השפה לא מובנים לה.

כן נזכיר האמור בהחלטת כב' נשיא בית הדין הגדול, בהחלטתו מיום ד' באדר תשפ"א (16.2.21) (שימוע לנתבעת לאור החלטת בית הדין דנן להטלת צווי הגבלה על הנתבעת):

בפני החלטת בית הדין האזורי על הטלת צווי הגבלה על האישה המסרבת לציית לפסקי בית הדין ולקבל את גיטה מבעלה למרות פסק בית הדין כי חובתה להתגרש. את כל ענייני הרכוש הביאה האישה לבית המשפט כך שסירובה להתגרש אינו כרוך בדיונים על תביעות הרכוש.

האישה הוזמנה לשימוע בפניי והוצע הסכם הכולל פיצוי מעבר לרכוש שייפסק בבית המשפט. ניסיונות רבים ניסה בית הדין לשכנע את האישה כי עליה להתגרש מבעלה לטובתה, ולציית לפסקי בית הדין האזורי, ושכך חובת ההלכה והמוסר, והאישה נשארה בסירובה להתגרש ללא טענה ובסיס סביר גם לאחר מספר פעמים שביקשה להימלך ולהתייעץ ובית הדין הביא אף את ברכת האדמו"ר לכך.

לאחר שכל מאמצינו היו ללא הועיל, הריני מאשר את הטלת 'צווי ההגבלה' שהחליט בית הדין האזורי להטיל על האישה.

כך שאף אז, כשטענה הנתבעת טענותיה בפני כב' הנשיא, כולל הניסיונות הרבים שלו לשכנע אותה להתגרש והצעות להסכם פיצוי, לא העלתה הנתבעת כל טענה כי ההליך כולו לא היה מובן לה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ויתירה מכך – אך אתמול התקבלה בקשת הנתבעת, על ידי בא כוחה הנוכחי, שכותרתה "בקשה מטעם האישה לקיים דיון דחוף בסוגיות פיצויי הגירושין וכו'", ושם לא העלתה כל טענה באשר לאי הבנת ההליך, רק מבקשת תמורת הגירושין סך חצי מיליון ש"ח, וכן העברת הסוגייה הרכושית לבית הדין. כך שנראה שאם היה הבעל נעתר לשלם לאישה את הסך הנ"ל וממלא את תנאיה לקבלת הגט, הכול היה מסתיים בטוב, בלא שום טענה שהאישה לא הבינה את ההליך...

וכל הנ"ל מוכיח שוב כי הנתבעת, שהייתה מיוצגת לאורך כל ההליך על ידי כמה מייצגים שונים, הבינה את ההליך לאורכו ולרוחבו (ואף בית הדין התרשם לאורך כל ההליך כי נתבעת הבינה את כל מה שמתנהל בית הדין ואת ההליך כולו), ונוצר הרושם כי עתה, כשמבחינה ש"כלו כל הקיצין" לאחר שכב' נשיא בית הדין הרבני הגדול אישר את צווי ההגבלה שהוטלו על הנתבעת, שלפה היא לפתע טענה חדשה בדמות "לא הבנתי את ההליך עד כה". נוצר הרושם כי טענה זו באה לעולם בשל החלפת הייצוג של הנתבעת עתה, וטענה זו לא עלתה בעבר על ידי מי מייצגי הנתבעת ששימשו בתפקיד עד כה.

נעיר כי האישה הייתה רשאית להביא מתורגמן מטעמה, אם אכן סברה לאורך ההליך שהיא לא הבינה את השפה או את התנהלות ההליך, אך לא בחרה בשום שלב לנהוג כן (וראו האמור בת"א, שלום ירושלים, 2636-09 באסמה מוסטפא נ' האני אימד עלי, 24.6.12, שם נרשם: "אין חיקוק המחייב את בית המשפט הדן בהליך אזרחי להעמיד מתורגמן לרשותו של כל בעל דין שאינו דובר עברית, אלא דובר לשון אחרת. זאת להבדיל מנאשם בהליך פלילי, שלגביו נקבעה כאמור, הוראה מיוחדת").

ונצטט אף מתוך פרוטוקול הדיון מיום י"ט באדר ב' תשע"ט (26.3.19) (הדיון הראשון שהתקיים עם הצדדים):

הופיעו הצדדים ובאי כוחם וזוהו על ידי תעודות זהות.

בית הדין: אתה רוצה להתגרש?

האיש: כן.

בית הדין: ואת?

האישה: לא, אני רוצה שלום בית.

בית הדין: כמה זמן אתם נשואים?

האישה: אני לא מבינה הרבה אבל קצת אני מבינה, קרוב ל-28 שנים.

בית הדין: אתם גרים באותו בית?

האישה: כן.

בית הדין: כמה ילדים יש לכם?

האישה: 8 בלעה"ר.

בית הדין: כולם קטנים?

האישה: 3 נשואים 4 קטנים ואחד חתן.

בית הדין: יש תיקים שמתנהלים בבית המשפט?

בא כוח האישה: משמורת מזונות ורכוש.

בית הדין: מי פתח אותם?

בא כוח האישה: אנחנו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בית הדין: בא תספר לנו מדוע אתה רוצה להתגרש?

האיש: התחתנו בארה"ב לפני 27.5 שנים ושנינו היינו בגיל 18 בלי ניסיון בחיים, ההורים שלי היו גרושים. כל השנים היו עליות וירידות קיצוניות בחיים שלנו, יש לי רשימה של 25 אנשים שהלכתי להתייעץ איתם, אנו כבר 15 שנים גרים בארץ, הבן אדם האחרון שנפגשנו היה הרב אביחי כהן, והוא תפס אותי באזנים ואמר לי אסור לך להמשיך בחיים האלה, ואתה חייב להתגרש, למרות שאתה בטוח שאתה חושב שאתה צריך לשרוד את החיים וזה לא סוף העולם וזה לא נורא להתגרש.

בית הדין: תכל'ס מה הבעיות?

האיש: חוץ מזה שאין חיי אישות כבר 3 שנים, היא יצאה מהחדר לפני שנה, היא התלוננה במשטרה לפני חצי שנה שאני רוצה להרוג אותה, היא הוציאה את כל הדברים שלי מהבית ונכנסה לחדר ואני יצאתי החוצה, היא מתלוננת על הכספים שאני לא מוציא, היא טוענת כל מיני שקרים ומכפישה את שמי, היא הוציאה צו הרחקה ממני, לאור זה שהיא טוענת שאני רוצה לראות אותה מתה, כל הטענות הם שקריות יש לה הפרעה יש כאלה שהגדירו את זה כהפרעה אישית מוגברת, מגלל האופי שלי שאני חלש, ניסיתי כל החיים לרצות אותה ויצאנו גם בחופשות, ותמיד זה היה מתוך לחץ יש ציפיות או אין ציפיות, ותמיד בזמן קיום המצווה היא הייתה בלחץ, הזמן היחיד הוא שהייתי איתה במיטה והיא דיברה עם חברה שלה, היה פעם אחת שביקשתי ממני שתלך למקווה רק בשביל שאני יוכל לחבק אותך, רק בשביל זה והיא לא רצתה והיא אמרה עד שלא תלמד מה זה אהבה, היא ביקשה שאני אלך ל [...] היא התנהגה אלי כאילו כל עוד חסר משהו אז אין מה לדבר בכלל.

בית הדין: אתה נעול על הגירושין?

האיש: אין מוצא אחר.

בית הדין: את רוצה להגיב?

האישה: כן, אני רוצה להגיב המון, אבל הבנתי רק 10%, והכל שקר.

בית הדין: תגידי לנו מה אמת?

האישה (באנגלית): הוא היה על הברכיים שלי אף פעם הוא לא ביקש ממני ללכת למקווה, הפוך אני מאוד רצינית ללכת למקווה בשביל שהוא יתקרב אלי, ניסיתי להיראות יותר יפה ונחמדה קניתי לו מתנות אבל לא סתם מתנות בדיוק מה שמתאים לו ואישי בשבילו נתתי לו נאמנות ומסירות, כל המשפחה והחברים שלי ידעו שזה האדם שאני סוגדת לו, וזה היה מושא לקנאה וכולם בטוחים שהאהבה ביננו היא משהו קסום, הילדים היו ברמה הכי גבוהה הם נראו שמחים והכל היה נהדר מבחוץ.

בית הדין: ומדוע הוא רוצה להתגרש?

האישה (באנגלית): אם אתה שואל אותי, כי אין לו קשר לעצמו, אלי ולהקב"ה, אין לו כלום בפנים, כל החיים שלי מיד אחרי החתונה הוא לא התחבר אלי, פניתי לפסיכולוג הוא קרא ספרי מוסר ופסיכולוגיה והכל היה בניסיון להשתנות, בשביל לדעת מי הבן אדם בפנים, אבל אין לו אהבה אמיתית, הגעתי עם נכונות להקים בית ולעשות הכול, והאמנתי בהקב"ה, חיפשתי שמחה ואמונה, כל מה שעשיתי לבעלי היה בצורה המיטבית שהייתי יכולה לעשות, בישלתי אוכל הכנתי בשר טוב, היה לנו גם אורחים

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

שעשינו בשבילם הכול, אני לא יודעת איך לשמור על הבית בצורה הטובה הזו, הילדים בכל הגילאים אהבו להגיע לבית שלנו כי הכול היה נראה טוב.

בית הדין: את מספרת לנו כמה הבית טוב, וכמה השקעת בבית ובילדים, אנחנו שואלים מדוע אם כן הוא רוצה להתגרש?

בא כוח האיש מתנגד לכך שהדיון מתנהל באנגלית, אך בית הדין מבהיר כי אין לכך מניעה.

האישה (באנגלית): אני עשיתי את הכול בשבילך, הוא עזב את הבית לפני שנה וביקשתי ממנו שילך לאביחי כהן כיועץ נישואין, אני תמיד רציתי לבנות את הבית עם הילדים, אם הוא ימצא את הקשר אלי ולבית, אז הוא ירצה לחזור אלי, כל חודש היה שמח, אבל הוא לא כאן, אין לו רגשות אלי אני ניסיתי כמה פעמים להחזיר אותו לבית.

בית הדין (בבקשה לתרגום לאנגלית): יש פרוטוקול מבית המשפט ואמרת שאת מעדיפה לא להיות בחיים, מאשר להיות איתו.

האישה (באנגלית): הייתי בהלם מכל מה שקרה שם, וזה לא היה בשליטה שלי כל כך.

בית הדין: בבית המשפט לא אמרת משהו אמיתי?

האישה (באנגלית): זה לא האמת, ורק כשהגעתי לבית תפסתי את עצמי שאני הורסת את הבית.

בית הדין: שיקרת לבית המשפט או לא?

האישה (באנגלית): הייתי בשוק כשאמרתי את זה.

בית הדין שאל את האישה פעם אחר פעם שהיא מעדיפה לראות את עצמה לא בחיים האם זה אמת או שקר, למרות שהשאלות הובהרו לאישה שלוש פעמים, האישה מתחמקת מתשובה, ומלבד האמירה כי היא הייתה בשוק מאמירת הדברים, היא לא אמרה האם זה היה באמת או בשקר, בית הדין מפרש את הדברים לפי הבנתו.

בית הדין (בבקשה לתרגום לאנגלית): כתוב בפרוטוקול של בית המשפט אני מאוד מפחדת מהחיים שלי, ואני גם לא יכולה לחזור לזה, סבלתי כל כך הרבה עם האיש הזה, אמרת את הדברים האלה בבית המשפט?

האישה (באנגלית): אני לא זוכרת.

באי כוח הצדדים מתווכחים ביניהם על רמת הידע של האישה בעברית.

בית הדין מתרה בבאי כוח הצדדים כי אם הם לא יאפשרו ניהול תקין של דיון, בית הדין יחייב הוצאות משפט.

בית הדין: האם אמרת את זה או לא?

האישה: כעת אני לא מפחדת על החיים שלי.

בית הדין: כשאמרת את זה בבית המשפט כן פחדת?

האישה: כן. כמוכן כשאני בבית לא כשהייתי בבית המשפט.

בית הדין: בבית המשפט כתוב בפרוטוקול שאת רוצה להתגרש כמה שיותר מהר, זה נכון?

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

האישה: כל השאלות האלה הם אותו דבר, שהייתי בהלם בבית המשפט, ולכן זה לא היה באמת אני, ותפסתי את עצמי מאוחר מדי.

בית הדין: מתי התקיים הדיון הזה בבית המשפט?

בא כוח האישה: בנובמבר. היו שלושה דיונים.

כך שאף שטענה הנתבעת שהיא הבינה רק 10 אחוז ממה שטען הבעל, היא התבטאה באופן חופשי בדיון (אף באנגלית), ובית הדין הבין את דבריה, זאת מלבד העובדה כי היא הייתה מיוצגת בכל הדיונים על ידי פרקליט מטעמה. זאת מלבד הרושם שנוצר בדיונים כי האישה מבינה את המתנהל באולם הדיונים.

כן נזכיר האמור בהחלטת בית הדין מיום כ"ד בסיון תש"פ (16.6.20) (מהעדר סופר דיינים, הפרוטוקול נרשם על ידי בית הדין במסגרת ההחלטה, כפי תקנות הדיון):

כיום, בפתח הדיון, בית הדין שואל את האישה האם היא מוכנה להתגרש היום, והיא מגיבה בשלילה.

[...]

מגיב בא כוח האישה: פסק הדין של הרב בן יעקב, מדבר על חיוב בגט, ויש שם לשון כפיה בגט. נענה לבקשה לסנקציות ונכנס לעילות החיוב בגט. פסק הדין נאמר על צווי הגבלה. אין תיק לצווי הגבלה ולא הוגשה לכך בקשה. אין חיוב גט בתיק. בהחלטת בית הדין הגדול שדחה את הערעור שלנו, רשמו שבית הדין לא חייב בגט, וכתבו שיש להקדים את הגט לחלוקת הרכוש.

בית הדין הקשה, מדוע האישה לא מקיימת את החלטת בית הדין הגדול, לקבלת גט לפני הרכוש?

מגיב בא כוח האישה: נימקתי שלא התנהל הליך. בית הדין הגדול הבין שארעה תקלה, ולכן שאין חיוב גט. הערכאות לא אפשרו חקירות, והליך הוגן של חקירה וסיכומים, וניתן פסק דין על סמך הליך אחד. האישה מתקשה לקיים את ההחלטה. היא לא רוצה להתגרש, היא רוצה להישאר עם בעלה. גילו שלבעלה יש מחלה. בגלל שלא התנהל הליך הוכחות, הם חיו כבעל ואישה ללא אישות לאחר ההחלטה במרץ 2019. הם חיתנו את הבן בבגיה, הצטלמו יחד בתמונות והציגו בפני העולם שהם נשואים, למרות שאצל חסידים יש הסדר אחר. בעניין צווי הגבלה, אין חיוב גט. לפי החוק ניתן לתת צו הגבלה אף אם יש רק החלטה שעליהם להתגרש, אך זה רק לפי החוק ולא לפי ההלכה. יש פסיקה מסועפת מתי ניתן להטיל על נשים דברים אלו. דרישות ההלכה יותר קפדניות מהחוק. באשר לכל הסעדים המבוקשים, יש לקיים דיון מדוע האישה צריכה לקבל גט, ולא ניתן להטיל עיצומים אלו. יש לאפשר הליך הוגן של חקירות הצדדים וסיכומים. יתכן והתובע גרם לפירוק הנישואין, ואז בית הדין ידחה את התביעה. כן חלו שינוי נסיבות של גילוי המחלה אצל הבעל. וזה משנה את התמונה. אם יהיו צווי הגבלה, הוא לא יוכל לקבל היתר נישואין על פי חוק. היה ראוי שיבינו מי מהצדדים פה, יש מורכבות מיחסי הצדדים. קל להגיד שיש לפרק את החבילה, הם נשואים שלשה עשורים עם רגשות מעורבים, וקשה לאישה למצוא שבעלה זיף מסמכים, ומבקשת סעדים בבית משפט, ולהתמודד עם תביעת גירושין. זה לא אומר שהיא סחטנית ורוצה להתגרש. אם בית הדין היה מאפשר הליך כגורם, כל העובדות היו נחשפות בבית הדין. ובית הדין היה מקבל תחושה

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אחרת, ואז ההחלטות היו בהתאם. אבקש לדחות את בקשת הבעל בעניין הקנס וכן את הבקשה להטיל צווי הגבלה.

[...]

מוסיף בא כוח האישה השני: בבית המשפט היה דיון לפני שבועיים, ואמרה באת כוח האישה כי אם תהיה הצעה טובה ברכוש, היא תעשה השתדלות לקדם את הגט, וזה רשום שם בפרוטוקול.

בשלב זה, בית הדין בחן האם יש מישהו ממשפחת האישה שיש לאישה קשר אליו, לשם זימונו לעדות.

הבעל טען: גם האחים שלה לא ישפיעו עליה. היא לא שומעת לאף אחד בעולם.

האישה מגיבה שיש לה קשר עם הרבנית מבעלזא. ומגיבה לשאלת בית הדין, שאם הרבנית תאמר שהיא צריכה להתגרש, היא תתחשב ותשקול זאת.

[...]

עד כאן טענות הצדדים הדיון והתנהלות הדיון.

והעולה מהאמור, שהנתבעת ידעה להשיב היטב על מה שנשאלה, כרשום שם כמה פעמים, ואף באי כוחה, בניסיונם לשכנע את בית הדין מדוע יש לבטל את החלטות בית הדין הקודמות, לא טענו בין טענותיהם כי האישה לא הבינה את ההליך ולכן הוא פגום.

כן ראו האמור בפרוטוקול הדיון מיום ז' באב תש"פ (28.7.20):

בא כוח האישה: סנקציות וצווי הגבלה, נועדו לסידור גט, לא להציק, לא להפעיל לחץ ולא במישור אחר לא לגבי משמורת, זה נועד לעזור לתובע לקבל את מבוקשו. זה שהוא לא הגיש את הכתובות של העדים, הוא היה יכול להביא, זה מראה שהוא לא רוצה באמת גט, זה חוסר תום לב וצריך לדחות את זה, הוא בחר בסנקציות כדי להציק לה.

בעניין הסנקציות אני אטען, יש כמה דברים, החיוב גט של בית הדין, אותו חיוב גט שאנחנו משיגים עליו שנעשה ללא דיון הוכחות ופגיעה בזכויות האישה, הוא בנוי על מרידה הדדית, יש גם עוד נימוקים אבל כולם חוזרים לאותה נקודה, זה כתוב בפוסקים שזה לא מספיק להתחיל בסנקציות לחיוב גט, זה יכול להיות נדבך, זה לא מספיק.

בית הדין: זה לא מספיק חיוב גט לעשות סנקציות?

בא כוח האישה: לפי החוק כן.

בית הדין: יש החלטה של חיוב גט, לא מספיק לסנקציות?

בא כוח האישה: אני לא מדבר בין החיוב לסנקציות, זה בתוספת. אם באותה החלטה כבר קבע בית הדין סנקציות, אני הבנתי שבית הדין קבע חיוב גט על בסיס רבנו ירוחם, ומרידה הדדית.

בית הדין: הטענה הובנה.

בא כוח האישה: גם לגבי הקנסות - מדובר באישה, ידוע דעת הערוך השולחן והרב הרצוג גם באישה שבגדה הוא קבע שאי אפשר לקפוץ לאכיפת הגט באופן כללי, זה מחובר לנושא של הקנסות, לפי הפסיקה של מאות שנים לפחות לאחר חרם דרבנו גרשום גם כאשר יש חיוב גט לא ניתן

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לחייב אישה ולעצור אותה, לא שמעתי מהבעל שמוכן להתפשר, ודאי לדחות את הבקשה לחיוב קנסות.

בא כוח האישה: אני לא הבנתי מה הטענה שלו. אני רוצה להשיב, וכדי להשיב אני רוצה להביא את הטענה שלו.

בא כוח האישה: אני יסביר בשפה יותר ברורה, במקרה לא זה, גם במקרה קיצוני שאישה בגדה, הרב הרצוג אמר שאותו אדם שמבקש את הגט לא יכול לדרוש ישר גט, אם הוא לא מציע הצעות, אי אפשר להטיל קנסות.

כך ששוב מעלה בא כוח הנתבעת טענות באשר להחלטות בית הדין שניתנו בתיק, ולא מעלה רמז לטענה כי האישה לא הבינה את ההליך.

וכל הנ"ל מוכיח שוב כי הנתבעת, שהייתה מיוצגת לאורך כל ההליך על ידי כמה מייצגים שונים, הבינה את ההליך לאורכו ולרוחבו (ואף בית הדין התרשם לאורך כל ההליך כי נתבעת הבינה את כל מה שמתנהל בית הדין ואת ההליך כולו), ונוצר הרושם כי עתה, כשמבחינה ש"כלו כל הקיצין" לאחר שכב' נשיא בית הדין הרבני הגדול אישר את צווי הגבלה שהוטלו על הנתבעת, שלפה היא לפתע טענה חדשה בדמות "לא הבנתי את ההליך עד כה". נוצר הרושם כי טענה זו באה לעולם בשל החלפת הייצוג של הנתבעת עתה, וטענה זו לא עלתה בעבר על ידי מי ממייצגי הנתבעת ששימשו בתפקיד עד כה. ונציין שוב כי האישה הייתה רשאית להביא מתורגמן מטעמה, אם אכן סברה לאורך ההליך שהיא לא מבינה את השפה או את התנהלות ההליך, אך לא בחרה בשום שלב לנהוג כן, כאמור מעלה.

לאור כל האמור בהרחבה, אין כל בסיס לבקשת הנתבעת כיום באמצעות בא כוחה החדש לבטל את כל ההליך שהתקיים עד כה מחמת העדר הבנת ההליך או פגם בניהול ההליך, ואף בקשתה לעיכוב ביצוע ההליך בשל כך, נדחית, מהעדר כל בסיס לבקשה זו.

חיוב הנתבעת בקנס שבועי

תיק הגירושין נפתח ע"י הבעל כבר ביום ל' באדר א' תשע"ט (7.3.19).

מאז נתנו החלטות שונות לגירושי הצדדים, לחיוב האישה להתגרש, הטלת צווי הגבלה על האישה, שימוע אצל כב' נשיא בית הדין הגדול (בהתאם לסעיף 1 (ג) לחוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין) התשנ"ה – 1995), ואף אישור כב' הנשיא את צווי הגבלה שהוטלו על הנתבעת על ידי בית דין זה בגין סירובה להתגרש מהבעל. ברם, עד היום, וחרף כל ההחלטות הנ"ל, עומדת הנתבעת בסירובה להתגרש מבעלה.

ונזכיר מתוך האמור בהחלטת בית הדין מיום כ"ד בסיון תש"פ (16.6.20) (חיוב האישה להתגרש):

[...] לאור כל האמור, כל החלטות בית הדין שבתיק, כולל אלו המצוטטות מעלה, הינן בתוקפן, ולאור כל המתואר, בית הדין קובע אף שהאישה חייבת להתגרש מהבעל, לאור הפירוד הממושך שמעבר לשנה, והאמור להלן.
ונבאר.

למעשה, לבית הדין ברור כי כיום, האישה אינה חפצה בבעל והבעל אינו חפץ באישה.

כאמור לעיל, בית הדין הבהיר לאישה כי אין לקשר בין ההליך המתקיים בפני בית הדין לבין ההליכים לחלוקת רכוש המתנהלים בבית המשפט. בית

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הדין סבור כי את הליך הרכושי ימשיכו הצדדים לנהל בבית המשפט, אך אין בכך כדי לדחות את הליך הגירושין שבפנינו.

כן נזכיר מתוך האמור בהחלטת בית הדין מיום ז' באב תש"פ (28.7.20):

[...] ובכן, הובהר לנתבעת כי החלטת בית הדין מיום כ"ד בסיון תש"פ (16.6.20) הינה בתוקפה (ככל שלא נסתרה ע"י ערכאת הערעור), כולל חיוב האישה בגט שבה, וכולל האמירה כי ענייני הרכוש ידונו לאחר הגט. כך שכל טענה מאת הנתבעת כיום המבקשת הפוך מהאמור שם, אין לה מקום בפנינו.

ונזכיר אף האמור בסיומה של החלטת בית הדין מיום ז' באב תש"פ (28.7.20) (הטלת צווי הגבלה על הנתבעת):

[...] ובכן, לאחר עיון בהחלטות קודמות בתיק ולאחר שמיעת עמדת שני הצדדים והפעלת שיקול הדעת, בית הדין מחליט להטיל על הנתבעת את צווי ההגבלה בחוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין) התשנ"ה - 1995, סעיפים 2 (א) 1-6.

בהתאם לסעיף 1 (ג) לחוק, בית הדין מעביר החלטה זו לאישורו של נשיא בית הדין הרבני הגדול.

במידה והחלטה זו לא תביא לסידור גט בפועל בין הצדדים בהקדם, בית הדין ישקול החלטתו אף באשר לבקשת הבעל להטיל על הנתבעת את הנתבעת (עמדת שני הצדדים באשר לכך כבר נשמעה בדיון היום), כאשר החלטה זו, ככל שתאושר הבקשה, תועבר לאישור נשיאת בית המשפט העליון, בהתאם לסעיף 7א(ב) לחוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון) תשט"ז-1956.

בפנינו אף החלטת כב' נשיא בית הדין הרבני הגדול מיום ד' באדר תשפ"א (16.2.21), לאור האמור בהחלטת בית הדין דנן מיום ז' באב תש"פ (28.7.20).

בהחלטת כב' נשיא בית הדין הרבני הגדול נרשם:

בפני החלטת בית הדין האזורי על הטלת צווי הגבלה על האישה המסרבת לציית לפסקי בית הדין ולקבל את גיטה מבעלה למרות פסק בית הדין כי חובתה להתגרש. את כל ענייני הרכוש הביאה האישה לבית המשפט כך שסירובה להתגרש אינו כרוך בדיונים על תביעות הרכוש.

האישה הוזמנה לשימוע בפניי, והוצע הסכם הכולל פיצוי מעבר לרכוש שייפסק בבית המשפט. ניסיונות רבים ניסה בית הדין לשכנע את האישה כי עליה להתגרש מבעלה לטובתה, ולציית לפסקי בית הדין האזורי, ושכך חובת ההלכה והמוסר, והאישה נשארה בסירובה להתגרש ללא טענה ובסיס סביר גם לאחר מספר פעמים שביקשה להימלך ולהתייעץ ובית הדין הביא אף את ברכת האדמו"ר לכך.

לאחר שכל מאמצינו היו ללא הועיל, הריני מאשר את הטלת צווי ההגבלה שהחליט בית הדין האזורי להטיל על האישה כנאמר בהחלטת בית הדין:

"בית הדין מחליט להטיל על הנתבעת את צווי ההגבלה בחוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין) התשנ"ה - 1995, סעיפים 2 (א) 1-6. להבהרת הדברים נזכיר כי סעיפים אלו כוללים בין השאר:

1. איסור יציאה מהארץ.
2. קבלת או החזקת או הארכת דרכונים ו/או תעודות מעבר.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

3. קבלת או החזקת רישיון נהיגה.

4. לעסוק במקצוע או להפעיל עסק הטעון רישוי על פי דין.

5. לפתוח או להחזיק חשבון בנק, או למשוך שיקים מחשבון, בקביעה כי הוא 'לקוח מוגבל מיוחד'.

כמו כן הריני מאשר לבית הדין לפעול באמצעות הטלת קנסות יומיים כפי שציינ בית הדין האזורי בהחלטתו.

כן נזכיר האמור בהחלטת בית הדין מיום ה' באדר תשפ"א (17.2.21):

בגין סירובה לגרש, הוטלו על האישה צווי ההגבלה שבחוק, וכב' נשיא בית הדין הרבני הגדול אישר את הטלת צווי ההגבלה על הנתבעת.

[...]

משכך, ייקבע מועד נוסף לסידור גט בין הצדדים, למועד מוקדם ככל שניתן. במידה והנתבעת תעמוד על סירובה להתגרש מבעלה או שלא תופיע לדיון, בית הדין ישקול מימוש האמור בסיום החלטתו מיום 16.8.21 באשר להטלת קנס כספי על הנתבעת, מהלך שכבר אושר ע"י כב' הנשיא בהחלטתו הנ"ל.

כן נזכיר האמור בהחלטת בית הדין מיום י"ב באדר תשפ"א (24.2.21):

בפנינו החלטת כב' נשיא בית הדין הרבני הגדול מיום כ"ו באב תש"פ (16.8.20), לאור האמור בהחלטת בית הדין דנן מיום ז' באב תש"פ (28.7.20).

[...]

משכך, ולאור אישורו של כב' נשיא בית הדין הגדול, בית הדין מטיל על הנתבעת את צווי ההגבלה בחוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין) התשנ"ה - 1995, סעיפים 2 (א) 1-6.

כן נזכיר האמור בהחלטת בית הדין מיום י"ח באדר תשפ"א (2.3.21):

בפנינו הצבת תנאים מאת הנתבעת באשר להסכמתה להתגרש מחר וכן בקשתה לעיכוב ההגבלות שהוטלו.

כמובן שלא נוכל לקבל תגובת הצד השני עד מחר לבקשת הנתבעת.

[...]

כך שמבחינת בית הדין, הצדדים יתגרשו מחר ללא כל תנאי, אלא אם יוסכם בין הצדדים מתווה שונה.

כמובן שאין כל עילה באמור כדי לבטל את צווי הגבלה שהוטלו על המבקשת בשל סירובה להתגרש ואושרו על ידי כב' נשיא בית הדין הרבני הגדול.

וראו האמור בהחלטת בית הדין המצוטטת מעלה באשר למצב בו הנתבעת תסרב להתגרש מחר או שלא תופיע לדיון.

וכאמור, חרף כל הנ"ל, האישה אף היום מסרבת להתגרש.

ונזכיר שוב האמור בסיומה של החלטת בית הדין מיום ז' באב תש"פ (28.7.20) (הטלת צווי

הגבלה על הנתבעת):

ובכן, לאחר עיון בהחלטות קודמות בתיק ולאחר שמיעת עמדת שני הצדדים והפעלת שיקול הדעת, בית הדין מחליט להטיל על הנתבעת את צווי

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ההגבלה בחוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין) התשנ"ה - 1995, סעיפים 2 (א) 1-6.

בהתאם לסעיף 1 (ג) לחוק, בית הדין מעביר החלטה זו לאישורו של נשיא בית הדין הרבני הגדול.

במידה והחלטה זו לא תביא לסידור גט בפועל בין הצדדים בהקדם, בית הדין ישקול החלטתו אף באשר לבקשת הבעל להטלת קנס כספי כנגד הנתבעת (עמדת שני הצדדים באשר לכך כבר נשמעה בדיון היום), כאשר החלטה זו, ככל שתאושר הבקשה, תועבר לאישור נשיאת בית המשפט העליון, בהתאם לסעיף 7א(ב) לחוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון) תשט"ז-1956.

כך שטענות שני הצדדים באשר לבקשת התובע להטלת קנס על הנתבעת כבר הושמעו בפנינו בדיון הנ"ל.

ובכן, לאחר שמיעת טענות הצדדים ועל יסוד סמכות בית הדין שנקבעה בסעיף 7א(א) לחוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון) תשט"ז-1956, מוחלט להורות על קנס שבועי מתמשך שבו תחויב האישה, עד שתתרגש להתגרש. כמפורט, הנתבעת מעגנת את התובע כבר תקופה ארוכה, ללא כל הצדקה (בבקשתה האחרונה התנתה את הסכמתה לגט בקבלת חצי מיליון ש"ח מבעלה והעברת הדיון לערכאה אחרת), ואין מניעה לכופף אותה להתגרש, ואף בדרך של הטלת קנס.

משכך, בית הדין מחייב את הנתבעת שפרטיה מעלה בקנס בסך 1250 ש"ח לשבוע לטובת אוצר המדינה, בגין כל שבוע שבו היא מסרבת להתגרש, כמתחייב בהחלטות הנזכרות.

ונזכיר שוב האמור בסיומה של החלטת כב' נשיא בית הדין הרבני הגדול הנ"ל:

כמו כן הריני מאשר לבית הדין לפעול באמצעות הטלת קנסות יומיים כפי שציינ בית הדין האזורי בהחלטתו.

כך שהטלת הקנס כבר אושרה אף ע"י כב' נשיא בית הדין הרבני הגדול.

הקנס יכנס לתוקף החל מהיום, ויפסק במועד סידור הגט.

אנו מציינים לסעיף 4(ג) לחוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), התשנ"ה-1995, שבו נקבעה הנחייה עקרונית, ולפיה בנסיבות של סרבנות גט, בית הדין רשאי מיוזמתו לנקוט באמצעים הקבועים בחוק, כדי להביא לקיומו של פסק דין לגירושין.

מסעיף זה אנו למדים כי גם ביחס להליך הננקט במסגרת הפקודה לביזיון בית המשפט, ניתן לנקוט באמצעים החוקיים שנקבעו בפקודה זו, לרבות בהעדר בקשה מפורשת מצד התובע אלא ביוזמת בית הדין. כל שכן בנסיבות דנן, שבקשה זו ניצבת בפנינו.

בנוסף, ייקבע מועד נוסף לסידור גט, בתקווה שהאישה תיאותר עתה להתגרש.

נעיר כי אם יתברר בעתיד כי הקנס אינו פועל את פעולתו לסידור הגט בפועל, בית הדין ישקול להגדיל את גובה הקנס, כולל אפשרות להטלת קנס יומי.

העתק החלטה זו יועבר למרכז לגביית קנסות.

בהתאם לסעיף 7א(ב) לחוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון) תשט"ז-1956, העתק החלטה זו יועבר לעיון נשיאת בית המשפט העליון.

ניתן לפרסם לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום י"ט באדר התשפ"א (03/03/2021).

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הרב יעקב מ' שטיינהויז

הרב מאיר קאהן

הרב יצחק אושינסקי – אב"ד

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה